

400 Franktan

700 Milyona

İki asistan, kenarda duran yağlı boya tabloyu alarak alıcılara gösterdiler.

Bu esnada satıcı elindeki fildişi tokmağı vurarak:

— Satışı açıyorum, dedi ve:

— Meşhur ressam Claude Monnet'nin «Sainte Adresse Terasası» adlı tablosunu satışa arzettim. Fiyat yüzbin liradan başlıyor... demesi üzerine Christie müzayede salonunu dolduran kalabalık arasında bir fısıltıdır başladı.

Christre salonu, Londra'da King Street'de dünyanın en meşhur resim satış galerisi idi. Bu salonun devamcılarını da pek tabii, dünyanın her köşesinden gelen çeşitli zengin ve meraklıları teşkil ediyordu.

O gün salonda en az dört yüz kişi kadar vardı. Bu dört yüz kişi ise milyarları temsil ediyor demektir.

O günkü satış televizyona da verilmiş olduğundan meraklı halk bu mühim satışı televizyonlarından da izli yebiliyorlardı.

Satış memurunun fildişi tokmağını her kaldırıp indiriişinde tabloun fiyatını alıcıların ilgi ve heyecanını da aynı zamanda artırıyordu.

Nitekim bir dakikaya varmadan tabloun fiyatı 550 bin liraya yükselivermişti.

Alıcılar arasında kısa boylu ufak tefek bir adam, fiyatı durmadan mütemediyen artırıyordu, herkesin dikkatini üzerinde topluyordu.

Salondaki alıcıların merakla baktıkları bu adam Londranın meşhur antika satıcısı George Agnew'den başkası değildi.

Neticete George Agnew ile salonun bir köşesinde sakin sakin oturan 76 yaşındaki bir Amerikalı arasında çekişme bir rihayli hararetleşip şiddetlendikten sonra neticete George Agnew'in üzerinde kaldı ve Londra'nın antikaçı tabloyu alarak, memnun bir tavırla salondan çıktı gitti.

ŞAHESER TABLONUN HİKAYESİ

— Rica ederim, günlerden beri açım, bana 100 frank borç bul!.. diye Claude Monnet, kendisini ziyarete gelen bir dostuna yalvarıyordu.

Yıl 1966, mevsim sonbahar idi,

altı yaşında genç bir sanat-kârı. Havre'da bakkal olan babası, kendisine gönderdiği harçlığı kesmiş, genç adam parasızlıktan perişan bir hale gelmişti. Aksi tesadüf yapıtı tablolarından hiç biri de o günlerde satılmıyordu.

Alacaklıları o kadar çok idi ki, bunlardan yakasını biraz kurtarabilmek için Ville d'Avray sokağındaki çatı katından bir gece taşınarak, Furstenberg sokağındaki bir başka evin çatı katına yerleşti. Bu çatı katı ise, kendisi gibi ressam olan arkadaşı Bazille'in atölyesi idi.

Taşınmadan önce yaptığı eserlerden bazılarını ucuz fiyatla satmaktansa parçalamayı daha uygun buldu ve hırsla birçok bitmiş eserini kendi ellerile parça parça etti.

«Sainte Adresse Terasası» çok sevdiği eserlerinden biri idi. Ona kıyamadı.

O bu tablosunu Haore'da iken teyzesinin evinde yapmış teyzesi de çok beğenmişti.

★

Her iki ressamın mali durumları günden güne daha kötüleşiyor iki genç ne yapacaklarını bilemiyorlardı. Nihayet bir gün Bazille eve büyük bir sevinçle geldi ve:

— Yaşadık Claude... bizim Vicyor senin «Terasa» tablosunu satın almaya karar verdi.

— Sahi mi, kaç frank ve riyor?

— 400 frank!

— Bravo vallahi bu bizim için para değil servet.

Victor dedikleri iki ressam arkadaşın okuldan samimi dostları olan Victor Frat idi. Victor Frat ile Montpellier de birlikte okumuşlar, çok yakın dost olmuşlardı. Victor'un ailesi çok zengin olduğu için o da bir iş tutumyor tam bir rantiye hayatı yaşıyordu.

Victor'un 400 franka arka daşlarına yardım maksadile satın aldığı tabloyu Montpellier'deki ev malikânesine gönderdi. Taraca tablosu onun evinin bir duvarını elli sene ve yakın bir zaman müteva zi şekilde süsledi.

Victor 1913 de ölünce, onun dul kalan karısı Claude'un tablosunu Parisin, resim satıcılarından Durand - Ru-



Durand, tabloyu alır almaz çok beğendi hemen New-York'a yollamakta gecikmedi.

Claude'un «Taraça» tablosu 57 nci sokakta alıcı beklemeye başladı.

57 İNCİ SOKAKTAKİ SATIŞ

1926 yılı Haziranın güzel bir sabahında Byrn Athyn kasabasının çok muhterem rahibi Theodore Pitcairn karısı ile birlikte Nev - York'a geldiler. Theodore Pitcaire babadan zengin bir rahipti, sanat eserlerine de çok meraklı idi. New - York'a her gelişinde 57 inci sokağa bir kere mutlaka uğrardı. O gün de karısı ile sokağı ziyaret etti ve tabloyu gördü. Claude'un tablosunu gören T. Pitcairn hemen bu eseri on bir bin dolara gözünü kırpmadan sayıp satın aldı.

«Taraça» tablosu 1926 dan son günlere kadar T. Pitcairn'in malikânesini süsledi sonra sahibi ile birlikte Londraya geçti.

T. Uitcaire tabloyu Londra'nın meşhur müzayede salonunda satışa çıkardı. Satışa çıkarışının sebebi, rahibin paraya ihtiyacı vardı. 1938 de bir kilise yaptırmış onu finanse ediyor, dini yardımlarda bulunuyordu.

TARACA TEKRAR AMERİKA'DA

Amerikalı rahibi tabloyu satın alan antikacı George Agnew'in elinde fazla kalma di. Satışın üçgün sonra New - York'un en büyük sanat müzelerinden biri tarafından satın alındı ve tablo tekrar Amerikaya geçti.

Müze Claude Monnet'nin bir kumetli eseri idi.